

Verslag: Waterplan in de praktijk

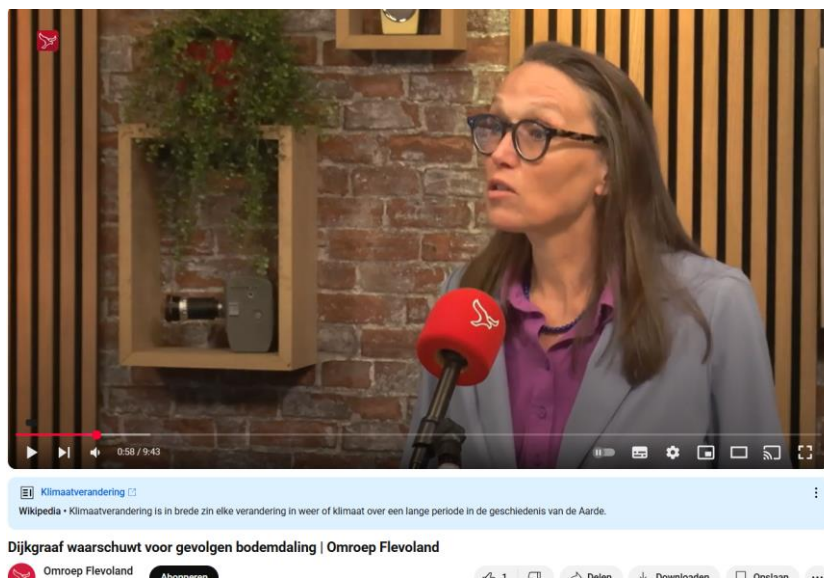
6 mei 2025

Bureau EMMA

In dit verslag:

1. Fragment Omroep Flevoland met dijkgraaf Hetty Klavers over bodemdaling
2. Korte terug- en vooruitblik
3. Presentatie van 3 pilots waar kaveleigenaren al aan de slag zijn
4. Kennismaking Bonnie Chopard
5. Werksessies

1. Dijkgraaf Hetty Klavers over bodemdaling

<https://www.youtube.com/watch?v=vFsayGRy4o4>

1. Korte terug- en vooruitblik

In deelgebied 1A van Oosterwold blijkt dat een samenhangend watersysteem niet zomaar ontstaat. Op het fijnmazige veldniveau kunnen velden of buurtjes sterk van elkaar verschillen. Soms is er wateroverlast en zijn de zomers geen probleem. Maar in de meeste gevallen is droogte, bodemdaling en het niet kunnen beregenen van de stadslandbouw het euvel. Daaruit vloeit voort dat de kwaliteit van het schaarse water vaak niet optimaal is.

In 2024 zijn met een burgerberaad (light) in de vorm van waterwerkateliers en een schrijfclub de eerste stappen gezet om het watersysteem voor Oosterwold deelgebied 1A op orde te krijgen. In juni was een feedback moment voor alle Oosterwolders. In

november 2024 presenteerden Oosterwolders die hebben deelgenomen aan het participatietraject het Waterplan Oosterwold. De voorgestelde aanpak in het Waterplan richt zich op het verbeteren van de waterhuishouding door een geïntegreerd systeem van hoofd- en kavelsloten, waarbij zowel wateraanvoer als waterafvoer efficiënt geregeld worden. Met duidelijke verantwoordelijkheden voor bewoners, gemeente en het waterschap en als doel om samen te blijven optrekken.

Het échte werk is begin 2025 gestart: de voorgestelde maatregelen uit het Waterplan verder uitwerken en op hun haalbaarheid beoordelen. De maatregelen moeten worden getoetst op haalbaarheid, technische randvoorwaarden, ecologische en financiële consequenties en oplossingen worden in beeld gebracht door experts. Ook moet duidelijk worden of andere kaveleigenaren uit Oosterwold aan de slag willen met maatregelen uit het Waterplan ter voorkoming van droogte en wateroverlast op hun kavel/veld.

Aanbevelingen

Uit het waterplan komen een aantal duidelijke aanbevelingen, welke zijn gedeeld met de zaal.

- Hersteloperatie in Oosterwold 1A
 - o Grondwaterpeil stabiliseren, kavelsloten verbinden en sloten herinrichten.
- Heldere regelgeving voor bestaande én nieuwe bewoners
 - o Uniforme en handhaafbare regels in bestemmingsplan en vergunningen.
- Investeren in meet- en monitoringssystemen
 - o Objectieve data over waterbeschikbaarheid en grondwater nodig voor sturing.
- Werk vanuit pilots en veldgerichte aanpak
 - o Begin klein met goed afgebakende projecten en schaal op.
- Stimuleer samenwerking via communicatie en ondersteuning
 - o Rol voor gemeente, waterschap én bewoners in begeleiding, spreekuren, en kennisdeling.

Aanpak 2025

In 2025 zijn we aan de slag gegaan op verschillende fronten:

1. De gemeente onderzoekt de aanpak in de grotere context; dus het scheppen van de condities voor een robuust watercasco.
2. In drie pilots doen we samen met kaveleigenaren, gemeente, waterschap en experts concrete ervaringen op met maatregelen ter voorkoming van watertekort; wateroverlast & het vasthouden van water. Op deze manier beginnen we klein met goed afgebakende projecten.
3. Naast deze drie pilots worden een aantal veldinitiatieven geselecteerd als ze representatief zijn voor wat er speelt in het gebied. Deze gaan we tot eind 2025 eveneens begeleiden en monitoren.
4. In een communicatiewerkgroep gaan we aan de slag met communicatieve en participatieve interventies: hoe vertellen we het de burens?
5. De maatregelen uit het Waterplan worden getoetst op diverse criteria, getrechterd en op effect bekeken (i.s.m. experts). De effectiviteit wordt bepaald aan de hand van een beoordelingskader dat toetst op de doelen uit het waterplan: droogte/waterbeschikbaarheid, wateroverlast, grondwaterstanden, sociale complexiteit, juridische haalbaarheid en kosteninzicht.
6. Na de zomer start het schrijven van een sturingsfilosofie, om uiteindelijk tot een heldere veldcatalogus (routeplan) te komen voor de toekomst. Met duidelijke verantwoordelijkheden voor bewoners, gemeente en het waterschap.
7. De resultaten van dit co-learning traject worden vastgelegd, bijgehouden en aangevuld in een 'Waterwiki'.

2. Presentatie van 3 pilots waar kaveleigenaren al aan de slag zijn

Een aantal kaveleigenaren zijn al aan de slag met pilots om water weer werkbaar te maken. Deze kaveleigenaren presenteerden kort wat ze momenteel aan het doen zijn, wat het doel is en waar ze tegenaan lopen.

Bij de pilot wateroverlast is het advies van de experts om een drainage met duikers aan te leggen. Het concept voorstel delen de initiatiefnemers met hun omgeving. De exacte uitvoering wordt nader bepaald in overleg met deze bewoners. Het tracé loopt voornamelijk via de doorwaadbare zones. Bij de pilots droogte wordt met schotten/stuwen geëxperimenteerd en gemonitord. Belangrijk daarbij is het sociale vraagstuk: hoe neem ik mijn burens mee, hoe werken je per buurt samen?

Behoeft is om de kennis die wordt opgedaan met de pilots breed te delen in Oosterwold.

3. Kennismaking Bonnie Chopard

Bonnie Chopard volgt Dennis Menting op vanuit de gemeente Almere. Zij heeft zichzelf aan de aanwezigen op een bevolgen manier voorgesteld.

4. Verschillende deelsessies om concreet aan de slag te gaan

Sessie: Werken aan de Waterkaart van Oosterwold

Door letterlijk rondom het plangebied te staan, werd het fysieke gebied beter zichtbaar en voelbaar. Daarbij stond een kritisch blik op het eigen ontwikkelplan centraal: komt wat buiten is gerealiseerd nog overeen met wat er destijds is ingediend? Is er inmiddels meer verharding? En is het verstandig om precies op het minimale vereiste voor waterberging te zitten?

Individuele situaties en mogelijke oplossingen werden gedeeld. Zo vertelde een kaveleigenaar dat een extra diepe waterpartij (3 meter diep ten opzichte van het maaiveld) zelfs in de droogste zomers water vasthoudt. Let op: dieper graven mag, maar vereist een vergunning, en dat is niet overal mogelijk. Bijvoorbeeld bij archeologische vindplaatsen is toegang tot een watervoerende sloot en medewerking van burens essentieel. Dankzij de aanwezigheid van Sweco en het waterschap konden ook technische vragen en verantwoordelijkheden direct besproken worden. De sessie liet veel enthousiasme zien om actief met maatregelen aan de slag te gaan.

Sessie: Samen bouwen aan het waterplan – van concept naar concrete actie

In deze sessie werden de maatregelen uit het waterplan besproken. Deze zijn afkomstig uit de waterwerkateliers van 2024, waarin oplossingen zijn verkend voor droogte en wateroverlast, met als doel een samenhangend watersysteem. De sessie bood inzicht in wat er allemaal mogelijk is, en verduidelijkt de voorgestelde maatregelen.

Door deze maatregelen te rangschikken van ‘grof naar fijn’ werd zichtbaar welke acties kaveleigenaren zelfstandig kunnen oppakken, welke collectief moeten worden uitgevoerd en waar samenwerking met gemeente of waterschap nodig is. Er klonk een duidelijke wens om te starten bij de agrarische kavelsloten en stuwen, en van daaruit verder te bouwen. Opvallend was de grote interesse in maatregelen die zich richten op bodemverbetering – als aanvulling op technische oplossingen. Een inspiratieavond hierover wordt overwogen.

Vervolgstep

De inzichten die we al hebben opgedaan, samen met de ervaringen in de pilots fungeren als ons kompas. En dus vragen we kaveleigenaren om mee te helpen, de volgende stap samen te zetten. Hoe? Door het opzetten van kleinschalige veldinitiatieven. Om zo samen te leren ontdekken wat in de directe omgeving werkt. In de komende nieuwsflits doen wij een oproep aan kaveleigenaren om zich aan te melden indien zij met directe burens een idee of plan hebben rondom het verbeteren van het waterbeheer op hun kavel of veld. Of hulp willen om zo’n initiatief op te zetten. We zoeken 3–5 locaties waar bewoners samen eenvoudige maatregelen kunnen uitproberen.

Voor meer informatie zie:

[Presentatie startbijeenkomst 6 mei](#)

[Terugblik bijeenkomst Waterplan in de praktijk - Maak Oosterwold](#)

[waterplan-oosterwold - Maak Oosterwold](#)

Correspondentie via: waterwerkatelier@almere.nl